

образования. - 2008. - № 2 (23). - С. 86-93.

4. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе. / Д.В. Чернилевский — М.: Юнити-Дана, 2002. — 437 с.

В статье рассматриваются современные проблемные вопросы педагогики высшего университетского образования с учетом становления личности будущего учителя. Для формирования профессиональных и личностных качеств будущего учителя особое значение имеет проблема творческой самореализации в университетской среде, овладение способами разнообразных видов образовательной деятельности, что обеспечивает развитие индивидуальных личностных качеств и профессиональной компетентности. В этой связи, актуализируется необходимость создания обновлённой особенной университетской среды, что приводит к самореализации личности, а именно - образовательной среды развития.

Ключевые слова: образование, профессиональная компетентность, образовательная среда развития.

In the context of higher education reforms occurring University education responds to changes quite slowly today, the teacher is no longer assembler and sole source of students ' knowledge, he becomes an organizer and coordinator of the educational activity of the child, which requires changes in the understanding of most teacher his mission and content. In the light of modern professional training mission education, in front of the pedagogical society is worth a call to form future educate professional's skills of self-education and constant desire for self-realization. For the formation of the personality of the future teacher of special significance is the problem of creative self-realization in the University environment and adopting methods of different types of educational activities, which ensures the development of individual personal qualities and professional competence. In this regard, insofar as the need for a special updated the University environment, which leads to self-realization of personality; that is, this educational process should create conditions for the exercise of competences, because the measure competence is almost impossible. To make a conclusion about the competence, which has a particular person only based on observations does not seem possible because the competence are the internal preconditions for self-organized human activity. Competence can be defined only in terms of actual performance, i.e. the conditions of application of the competence, the implementation of existing preconditions that will allow in the future achieving corresponding success. However, you cannot argue that competence is impossible to describe or detail. The researchers suggest differentiate competence according to the type of their self-organized actions between subject and object. One of the ways to create a development environment in the University is oriented on forming competence in modern European concepts, is the use of scientific research as a methodology of learning. The Mission of the modern University is not scientific research and education, but education through research.

Key words: education, professional competence, education graduate development environment.

УДК 378.147

Опанасенко Віталій Петрович,

кандидат педагогічних наук, старший викладач,

Вовк Богдан Іванович,

аспірант, Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка

ІНФОРМАЦІЙНО - КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ ПТНЗ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У статті розкривається питання впливу інформаційно-комунікаційних технологій в організації самостійної роботи на формування самоосвітньої компетентності майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ. Розглянуті підходи до визначення понять «самостійна робота», «інформаційно-комунікаційні технології». Окреслено основні шляхи організації самостійного навчання майбутніх педагогів з використанням ресурсів Web-мультимедіа енциклопедії в процесі їхньої підготовки до лекційних занять.

Ключові слова: викладач практичного навчання, інформаційно-комунікаційні технології, самоосвітня компетентність, самостійна робота, web-квест.

Постановка проблеми. В умовах глобальної освіти важливими завданнями підготовки висококваліфікованих фахівців для закладів профтехосвіти, здатних до компетентної професійної діяльності на рівні європейських і світових стандартів, є формування у майбутніх викладачів практичного навчання самоосвітньої компетентності. За визначенням М. В. Ольховської, самоосвітня компетентність є інтегративною особистісною якістю, котра забезпечується емоційно-ціннісним відношенням до саморозвитку та самоосвітньої діяльності, системою знань про планування й реалізацію самоосвітньої діяльності; готовністю до безперервного саморозвитку, самовдосконалення та самоосвіти [1, с. 86].

Проблема самостійності в освітньому просторі особливого значення набуває в період широкого впровадження сучасних інформаційних технологій – розміщення інформації на електронних носіях у класичних бібліотеках і, основне, у Всесвітній мережі Інтернет [2].

З метою вирішення зазначеної проблеми в освітній процес підготовки майбутніх фахівців впроваджують різні форми і методи навчання, визначають оптимальні шляхи

інтеграції навчально-виховного процесу і науково-виробничої сфери, а також проводять пошук нових та більш ефективних форм організації самостійної роботи студентів.

Для досягнення високого рівня фахової майстерності майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ перш за все необхідно змінити підходи до організації самостійної роботи, з тим, щоб її результати були максимально ефективними. Одним з інноваційних підходів організації самостійної роботи є впровадження в навчальний процес інформаційно-комунікаційних технологій. Студентська молодь, яка є важливою частиною сучасного інформаційного суспільства, повинна володіти тими знаннями, уміннями та навичками, які необхідні для роботи з новітніми інформаційно-комунікаційними технологіями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений аналіз досліджень і публікацій українських та зарубіжних науковців С. Архангельського, В. Буряк, І. Бендера, С. Гончаренка, І. Зимньої, В. Козакова, В. Кременя, Н. Кузьміної, О. Малихіна, І. Підласого, І. Прокопенко з проблеми організації самостійної роботи дали змогу

обґрунтувати її сутність та визначити її роль у процесі розвитку пізнавальних інтересів, стимулюванні потреби самостійного і творчого мислення.

Розгляд особливостей організації самостійної роботи в умовах вищої інженерно-педагогічної школи у своїх працях проводили А.Т. Ашєрова, Н.А. Зоніна, В.В. Кислякова, О.Е. Коваленко, В.Г. Логвиненко, Л.І. Назарова, Г.А. Плєєва, О.Н. Чиж іт.

Питанню впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес присвячували свої праці: А. Ашєров, В. Биков, Р. Гуревич, М. Жалдак, Е. Полат, І. Роберт, С. Кулик, М. Панута, І. Петришена, Л. Шевченко, О. Ваховська, які розробили концептуальні підходи з інформаційних технологій, визначили їх важливість для сучасного освітянського простору.

Проте науковцями не розглядалися питання використання Інтернет технологій під час самостійної підготовки майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ до лекційних занять із дисципліни «Трактори та автомобілі».

Мета статті – розкрити вплив інформаційно-комунікаційних технологій в організації самостійної роботи на формування самоосвітньої компетентності майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ.

Результати дослідження. Самостійна робота студентів є невід’ємною частиною освітнього процесу у вищій школі, яка покликана активізувати мислення, покращити якість навчання, розвинути творчі можливості студентів, їх прагнення до постійного самостійного отримання нових знань, що в свою чергу сприятиме самовизначенню та самореалізації.

У «Положенні про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» самостійна робота трактується як основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов’язкових навчальних занять [3].

Проаналізувавши різноманітні підходи щодо визначення поняття самостійної роботи в науково-педагогічній літературі, можемо підсумувати, що під даним поняттям слід розуміти роботу студентів, яка планується та виконується за завданням і за методичного керівництва викладача, але без його безпосередньої участі. Такий вид роботи необхідний не тільки для володіння певною дисципліною, але й для формування навичок самоосвіти загалом, у навчальній, науковій, професійній діяльності, умінні приймати на себе відповідальність, знаходити конструктивні рішення, вихід із кризової ситуації тощо [4, с.136].

Проаналізувавши навчальні та робочі плани дисциплін підготовки майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, варто зазначити, що кількість годин аудиторного навантаження складає орієнтовно до 1/3 від кредиту ECTS, а кількість годин, яка відводиться на самостійну роботу, становить до 2/3 кредиту ECTS. На наш погляд, таке співвідношення базується на значному дидактичному потенціалі даного виду навчальної діяльності студентів, оскільки завдання, які виконані самостійно, завдяки власному досвіду, думці і дії будуть насправді міцні. Самостійне опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань від їх постановки до аналізу отриманих результатів, засвоюється значно краще, ніж прослуховування під час лекцій.

Головним завданням самостійної роботи майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ є підготовка їх до самостійної діяльності в закладах профтехосвіти.

У процесі підготовки майбутніх бакалаврів організація їхньої самостійної роботи передбачає активне використання інформаційно-комунікаційних технологій, тобто засобів навчання нового покоління, до яких можемо віднести електронні засоби навчального призначення: електронні навчальні

посібники, прикладні програмні засоби, бібліотека електронних наочностей, мультимедійні курсиф тощо, комп’ютер, мобільний телефон, планшет (графічний і текстовий редактори, робота у комп’ютерних мережах), використання інформаційних джерел Інтернету.

Ми притримуємося думки Н.В. Морзе і визначаємо інформаційно-комунікаційні технології як сукупність методів, засобів та прийомів пошуку, зберігання, опрацювання, подання і передавання графічних, текстових, цифрових, аудіо- та відеоданих на базі персональних комп’ютерів, комп’ютерних мереж і засобів зв’язку [5, с. 12].

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у самостійній роботі майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ має сприяти формуванню інформаційної компетентності, що визначається як сукупність знань, умінь та навичок роботи з інформаційною технікою; розвиток творчої роботи у сфері інформаційної діяльності під час пошуку, отримання та передачі інформації; вміння розробляти нові підходи на основі отриманих знань, необхідних для оптимального використання інформаційних ресурсів.

Погоджуємося з думкою Я.Г. Гулецької, що повноцінна самостійна робота студента в комп’ютерних лабораторіях, читальних залах, на об’єктах майбутньої професійної діяльності, участь в наукових дослідженнях формує сучасного фахівця, здатного практично застосувати осмислену інформацію і приймати професійні рішення [6, с. 75].

Метою самостійної роботи здобувачів освіти із застосуванням засобів ІКТ є формування вмінь знаходити та працювати з великими обсягами інформації, аналізувати матеріал та вибирати головне, вирішувати типові педагогічні завдання творчо та нестандартно.

Проте наявність самих інформаційно-комунікаційних технологій та сформованість інформаційної компетентності студентів ще не свідчить про високий рівень організації самоосвітньої діяльності, оскільки, перш за все, потребує наявності в достатній кількості високоякісних програмних продуктів, які повинні бути розроблені з усіх професійно-орієнтованих дисциплін підготовки майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ.

Саме такий електронний продукт, зокрема Web-мультимедіа енциклопедія «Трактори та автомобілі», активно використовується на факультеті технологічної та професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка під час вивчення курсу «Трактори та автомобілі» студентами спеціальності 015.18 Професійна освіта (Технологія виробництва і переробка продуктів сільського господарства). Будова та змістове наповнення даного продукту було розроблено з метою оптимізації процесу позааудиторної самостійної роботи майбутніх викладачів професійної школи. Він містить комплекс компонентів самоосвітнього спрямування: сукупність різних дидактичних засобів навчання, що сприяють самостійній роботі студентів відповідно до поставленої мети викладання та завдань вивчення дисципліни.

Використання зазначеного електронного продукту в організації самоосвіти студентів, спрямоване, з одного боку, на формування їх готовності до майбутньої педагогічної діяльності в умовах навчально-інформаційного середовища, з іншого боку, на накопичення знань, умінь та навичок, набуття компетентностей щодо використання комп’ютерних і програмних засобів у даній предметній сфері для вирішення майбутніх професійних задач.

Розглянемо для прикладу організацію самостійної роботи майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ із застосуванням ресурсів Web-мультимедіа енциклопедії дисципліни «Трактори та автомобілі».

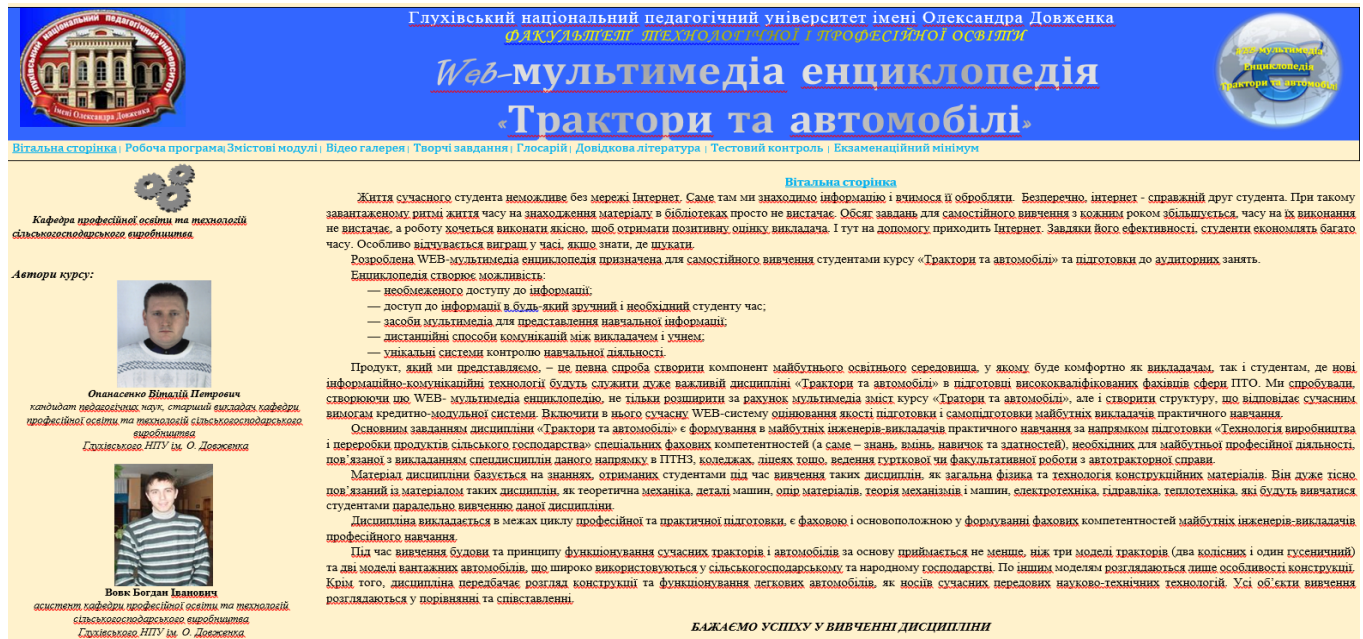

Рис. 1. Зовнішній вигляд Web-мультимедіа енциклопедії «Трактори та автомобілі»

Платформою для створення електронної енциклопедії з дисципліни «Трактори і автомобілі» стали хмарні сервіси і додатки від компанії Google. Навчально-методичне середовище представлено у вигляді електронної енциклопедії, яка на сьогодні є у відкритому доступі на Google Диску і відповідних сторінках на Google Sites, який прив'язаний до електронної пошти викладача.

На сайті Web-мультимедіа енциклопедії «Трактори та автомобілі» (Рис. 1.) на допомогу студентам розміщена тематика змістових модулів дисципліни, лекційні блоки, список основної і додаткової літератури; включені завдання для лабораторних робіт, індивідуальних навчально-дослідницьких завдань і самостійної роботи, навчальні презентації; в папці «Контроль, діагностика успішності навчання» міститься інформація про розподіл годин і рейтингових балів, запитання до екзамену. Таким чином, студенти всіх курсів, а особливо першого отримали можливість для самостійної підготовки та самостійного вивчення дисципліни «Трактори та автомобілі». Виконавши декілька нескладних дій, на наш погляд, ми змогли створити «нішу», наповнюючи яку вдається підвищити продуктивність своєї праці та збільшити обсяг інформації, яку можемо надати значно більшій аудиторії студентів за менший проміжок часу. І що саме найголовніше, інформація доступна студентам у зручний для них час будь-де і будь-коли, навіть з мобільного телефону, застосовуючи технології мобільного навчання (m-learning), єдина незмінна умова - вільний доступ до мережі Інтернет.

Процес самостійної підготовки до лекційного заняття передбачає виконання майбутніми викладачами практичного навчання ПТНЗ наступної послідовності дій:

1. Визначити місце та роль теми лекції у курсі «Трактори та автомобілі» (розділ «Робоча програма дисципліни», підрозділ «Програма курсу»).
2. Перед лекцією бажано прочитати конспекти з попередньої теми (розділ «Змістові модулі», підрозділ «Лекційні блоки»).
3. Ознайомитися з питаннями теми, винесеними на майбутню лекцію (розділ «Змістові модулі», підрозділ «Лекційні блоки»).
4. Визначити коло проблем, які викликають зацікавленість.
5. Опрацювати питання, що розкривають зміст лекції, виконати завдання веб-квесту. (розділ «Змістові модулі», підрозділ «Лекційні блоки», «Веб-квести»).
6. Ознайомитися з будовою та принципом дії механізму означеної теми (розділ «Відео галерея»).

7. Скласти термінологічний словник з даної теми (розділ «Термінологічний словник»).

8. З метою кращого засвоєння теми лекційного заняття виконати творче завдання з даної теми (цікаві задачі, логічні вправи, задачі-головоломки, задачі-жарту, загадки, ребуси, кросворди) (розділ «Творчі завдання»).

9. Здійснити самоконтроль рівня засвоєного навчального матеріалу з використанням тестових завдань (розділ «Тестовий контроль»).

10. Провести аналіз результатів тестування, переглянувши статистику.

Зважаючи на те, що у ВНЗ особливе місце займає дослідницька робота студентів, з метою активізації її під час опрацювання питань лекцій нами активно застосовується одна з популярних і сучасних видів освітніх Інтернет-технологій – Веб-квест. Під квестом (англ. Quest - подорож, мандрівка) розуміють комп'ютерну гру, в якій гравець має досягти певної мети, використовуючи власні знання і досвід, а також, спілкуючись з учасниками квеста [7, с. 68].

Як зазначає В. В. Шмідт, веб-квести – це міні-проекти, засновані на пошуку інформації в Інтернеті. Завдяки такому конструктивному підходу до навчання студенти не тільки добирають і упорядковують інформацію, отриману з Інтернету, але й скеровують свою діяльність на поставлене перед ними завдання, пов'язане з їх майбутньою професією [8].

Зроблені Веб-квести передбачають пошук інформації з питань лекції в різних пошукових системах, одержання значного об'єму інформації, її обробку, систематизацію, класифікацію з подальшою презентацією. Перевагою, на наш погляд, є те, що, майбутні викладачі практичного навчання ПТНЗ, приймаючи участь у веб-квестах, здобувають необхідну інформацію самостійно. Не менш позитивним також є й те, що роботу над квестами можна виконувати скрізь, де є підключення до мережі Інтернет, під час вивчення дисципліни «Трактори і автомобілі».

Особливістю нашого веб-квесту є те, що частина, або вся інформація з питань лекції знаходилася на різних веб-сайтах. Студенти, переходячи на сторінку Інтернет ресурсу, за посиланням знаходили відповіді на питання плану лекції, переглядали відео матеріал, презентації тощо. Під час роботи над квестами студенти зайняті тим, як знайти відповіді на поставлені питання за посиланнями, де знайти переконливі аргументи, що доводять правильність обраного шляху. Результатом виконання веб-квесту в залежності від теми є представлення інформації у вигляді усного виступу студентів під час аудиторної лекції,

комп'ютерної презентації, веб-сторінки тощо. Як наслідок, у студентів активізується потреба у використанні інформаційно-комунікаційних технологій для самоосвіти, підвищується рівень усвідомлення особистісного сенсу та значущості ІКТ.

Необхідно відзначити, що використання такої підготовки до лекції забезпечує зміну ролі викладача та студента під час проведення аудиторної лекції. Викладач не лише передає свої знання, а перетворюється на організатора самостійної навчальної діяльності, студентів. Студент, у свою чергу, стає активним учасником цього процесу, починає думати, мислити, шукати інформацію у додаткових джерелах.

За аналогією відбувається і самостійна підготовка студентів до лабораторних занять, що в загальному дає змогу педагогу забезпечити дистанційне управління самостійною та самоосвітньою роботою майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ, здійснювати самоконтроль, послідовно або вибірково спостерігаючи за процесом навчання кожного студента; проводити дискусійні форми навчальної роботи на лекціях; формувати групи для спільної навчальної діяльності з метою корекції й контролю.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У підсумку відмітимо, що використання розробленого електронного інформаційного продукту дає можливість студентам планувати та контролювати свою самоосвітню діяльність щодо опанування

даної дисципліни, полегшує процес навчання, а також забезпечує належний рівень засвоєння навчальної інформації та формування професійних умінь.

Отже, цілеспрямоване використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі вищої професійної школи дозволяє активізувати самостійну роботу майбутніх викладачів практичного навчання з різними електронними засобами навчального та розвиваючого призначення; формує самоосвітню компетентність студентів, створює сприятливі умови для самостійного здобуття знань та ефективного застосування їх на практиці, розвиває інтерес до вивчення курсу «Трактори та автомобілі» як фахової дисципліни, виробляє вміння і потребу самостійного отримання знань та створює умови для побудови індивідуальних навчальних траєкторій, що в цілому інтенсифікує процес підготовки висококваліфікованих фахівців сфери ПТНЗ.

Окреслені у статті питання не вичерпують всіх аспектів формування самоосвітньої компетентності майбутніх викладачів практичного навчання ПТНЗ у процесі їхньої професійно-педагогічної підготовки. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у створенні дидактичного забезпечення для реалізації запропонованої технології під час вивчення інших дисциплін підготовки майбутніх педагогів.

Список використаних джерел

1. Ольховська М. В. Специфіка формування самоосвітньої компетентності майбутніх інженерів -педагогів / М. В. Ольховська // Наукові праці. – 2013. – Том 173. – Вип. 161. – С. 84-88.
2. І. Зязюн Неперервна освіта як основа соціального поступу. Неперервна професійна освіта: Теорія і практика / За ред. І. А. Зязюна, Н. З. Ничкало : У 2-х ч. – К., 2001. – Ч 1. – С. 15-23.
3. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти від 02.06.93 №161// Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. – К.: УАЗТ, 2003. – Вип.1. – 420 с.
4. Андрущенко В.П. Педагогіка вищої школи/ В. П. Андрущенко, І. Д. Бех, І. С. Волошук; Під ред. В. Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка, 2009. – 256 с.
5. Морзе Н. В. Методика навчання інформатики. В4-х частинах/ Н. В. Морзе. – К. : Навчальна книга, 2003. – Ч. 1. – 254 с.
6. Гулецька Я. Г. Організація самостійної роботи магістрів з використанням інформаційних технологій при вивченні іноземної мови / Я. Г. Гулецька // Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка. – 2009. – № 3 (27), Ч. 2. – С. 75–80.
7. Кадемія М. Ю. Інформаційно- комунікаційні технології навчання : словник-госларій / М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр, Т. Є. Рак. – Львів : «СПОЛОМ», 2011. – 327 с.
8. Шмідт В. В. Технологія веб-квеста при навчанні англійської мови студентів немовних спеціальностей [Електронний ресурс] / В. В. Шмідт // Режим доступу: <http://winner.se-ua.net/page26/1/10/>.
9. Кононец Н. Технологія веб-квест у контексті ресурсно-орієнтованого навчання студентів / Н. Кононец // Витоки педагогічної майстерності. – 2012. – Випуск 10. - С. 138-143.
10. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях : навч. посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. - Вінниця : ТОВ «Планер», 2006. - 366 с.

В статье раскрывается вопрос влияния информационно-коммуникационных технологий в организации самостоятельной работы на формирование самообразовательной компетентности будущих преподавателей практического обучения ПТУ. Рассмотрены подходы к определению понятий «самостоятельная работа», «информационно-коммуникационные технологии». Очерчены основные пути организации самостоятельного обучения будущих педагогов с использованием ресурсов Web-мультимедиа энциклопедии в процессе их подготовки к лекционным занятиям.

Ключевые слова: преподаватель практического обучения, информационно-коммуникационные технологии, самообразовательная компетентность, самостоятельная работа, web-квест

In the conditions of global informatization and computerization of education the important task of training highly qualified specialists for the sphere of vocational training, able to competent professional activity at the European and world standards level consists in forming independent education competence of intending teachers of practical training at vocational and technical establishments.

To achieve this task first of all it is necessary to change approaches to organization of independent work so that the results were most effective. One of the new approaches of organizing independent work of intending teachers of practical training at vocational and technical establishments consists in introducing information and communication technologies into educational process, which can be referred as the innovative technologies. The goal of the article lies in disclosing the influence of information and communication technologies in organizing independent work in forming self-educational competence of intending teachers of practical training at vocational and technical establishments. The education aid with the required qualities is an electronic device, namely Web-multimedia encyclopedia "Tractors and automobiles", which is actively used at the department of technology and professional education of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv national pedagogical university in the process of professional training of intending engineers-teachers of practical training. The use of these electronic means of organizing students independent work is aimed on the one hand, at forming knowledge on the course "Tractors and automobiles", readiness for pedagogical activity in the conditions of the educational information environment, and on the other hand, acquiring competencies in using computer and software in the subject area to solve future professional problems.

So, the purposeful use of information and communication technologies in the educational process allows intensifying independent work of intending teachers practical training; develops permanent interest in learning "Tractors and automobiles" as a professional discipline; forms students independent education competence, creates favorable conditions for independent obtaining knowledge and creates the conditions for constructing individual educational plans, which in general intensifies the process of training highly qualified specialists in the sphere of vocational education; develops sustainable skills in applying the latest information technologies.

Key words: teacher education, information communication technologies, self-educational competence, independent work, web-quest

УДК 378.14

Полянка Антон Васильович,
старший викладач,
Мукачівський державний університет

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

В статті розглядається проблема застосування інформаційних технологій у навчальному процесі вищої школи. Проаналізовано використання інноваційних методів в освітніх установах і підкреслено важливість інформаційних технологій в організації навчального процесу та їх навчальні можливості. Визначено, що ефективними у навчальному процесі вищої школи є мультимедійні технології та інтерактивні додатки для створення мультимедійного контенту: Adobe Photoshop і Premier для створення й редагування графічних і відео файлів, SoundForge і 3D Studio Max для створення і/або редагування звукових і анімаційних файлів, програмне забезпечення Macromedia Director або Authorware для інтеграції та синхронізації інформаційних елементів в один кінцевий проект.

Ключові слова: інформаційні технології, професійна підготовка, вищий навчальний заклад, навчальний процес.

Постановка проблеми. Сучасне суспільство інтенсивно користується інформаційними технологіями – персональними комп'ютерами, технологією мультимедіа, глобальною інформаційною мережею Інтернет та іншими технічними засобами. Освітня галузь також впроваджує інформаційні технології в навчальний процес і поступово переходить від традиційних до інтерактивних методів та засобів навчання. Використання нових технічних засобів, форм і методів навчання дозволяє збільшити мотивацію студентів до навчання, спонукає їх до більш творчої і активної роботи, орієнтує на досягнення успіху.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Навчання із залученням нових інформаційних технологій характеризується гнучкістю, відкритістю, доступністю, розвиває пізнавальний інтерес та творче мислення студентів, формує в них уміння колективної праці та уміння працювати в умовах комп'ютерного середовища.

Багато вітчизняних та зарубіжних спеціалістів досліджували використання інформаційних технологій в навчальному процесі. Серед них варто виділити таких, як В. Андрущенко, Ю. Батурін, В. Биков, Н. Вінер, С. Гончаренко, Р. Гуревич, І. Дичківська, Ю. Жук, О. Ляшенко, А. Девід (A. David), Р. Вільямс (R. Williams), К. Маклін (C. Maclean), П. Росс (P. Ross).

Мета статті - аналіз та оцінка засобів інформаційних технологій, які можуть бути використані в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

Результати дослідження. Важливість дослідження даного питання спричинена тим, що комп'ютерні та мультимедійні технології можуть збагатити процес навчання, зробити його більш цікавим, творчим і ефективним, оскільки, на нашу думку, комп'ютерні технології дозволяють активізувати процес навчання і залучити до нього студентів.

Використання інноваційних методів в освітніх установах має потенціал не тільки для поліпшення якості освіти активізації навчання, а й для розширення можливостей для викладачів та студентів. При використанні традиційних методів навчання, лекція є основним джерелом отримання знань студентами – викладач подає навчальний матеріал, а студенти його сприймають. Ефективність даного методу поступово зменшується, адже зацікавити студентів, які є пасивними слухачами, і мотивувати їх до співпраці стає дедалі важче. Як показують дослідження, концентрація уваги та активність студентів на лекціях згасає через 15 – 20 хв. Тому і важливо використовувати в навчальному процесі інформаційні технології.

Інформаційні технології – це технології, що реалізують інформаційні процеси: збирання, накопичення, зберігання, передавання, опрацювання та представлення (відображення) інформації. Це форми і методи передачі інформації за допомогою новітніх засобів та пристроїв зв'язку (телебачення, комп'ютеризація, Інтернет та мобільна мережа зв'язку) [2].

Аналіз наукових джерел [1; 3] дозволяє стверджувати, що на початку XXI століття виокремилися певні особливості застосування інформаційних технологій, які полягають у наступному:

1. Інформаційні технології в навчальному процесі стають інструментом дослідження, конструювання та формалізації знань про зовнішній світ. Вони розширюють сферу самостійної діяльності студентів на основі організації різноманітних видів навчальної діяльності, перш за все експериментально-дослідницької.

2. Інформаційні технології дозволяють індивідуалізувати і диференціювати процес навчання, надають можливості для інтерактивного діалогу студентів з комп'ютерними засобами, дозволяють підібрати режим та форму навчальної діяльності, у зв'язку з чим вони впливають на ефективність організації індивідуальної, групової та колективної роботи.

3. Застосування інформаційних технологій в навчанні сприяє підвищенню продуктивності праці як студентів, так і викладачів, забезпечуючи значне підвищення мотивації студентів до навчання на основі комп'ютерної візуалізації об'єктів та явищ, моделюванню ситуацій, можливості використання ігрових елементів.

4. Інформаційно-комп'ютерні технології дозволяють забезпечити оперативний зворотній зв'язок та організувати всебічний контроль за діями студентів.

Безперечно, сьогодні найзручнішим технічним засобом навчання вважають комп'ютер, адже він оптимально «вписується» у структуру навчального процесу, задовольняє дидактичні вимоги і максимально наближає навчальний процес до реальних умов. Використання комп'ютерів полегшує роботу викладачів з організації навчання й дозволяє активізувати пізнавальну діяльність студентів.

Застосування інформаційно-комунікаційних засобів дозволяє організувати всебічний контроль за навчальним процесом, адже може здійснювати поточний, рубіжний, підсумковий контроль якості знань студентів і забезпечити при цьому об'єктивність оцінок. Комп'ютерний контроль дозволяє значно заощадити навчальний час, тому що здійснюється одночасна перевірка знань всіх студентів. При використанні